

ձրութեամբ ցիցերով շրջափակ մը ձևացած էին, ցիցերը գետնի մէջ խութելով և ոլորած կեղեկ չուաններ մէկմէկու կապելով։ Ձիերը խմբովին այս շրջանակին մէջ յարձրկեցան, առանց քննելու և առանց իսկ տեսնելու, և բոլոր շրջափակը լեցուեցաւ։ Այն ատեն որսորդներն առանց վախի յարձրկեցան անոնց դիմացը, և հանդերձ կենաց վտանգաւ արդիւնցին զանոնք, մինչդեռ ուրիշներն ալ շրջանակը կը փակէին։ Գրեթէ 1,500 գեղեցիկ վայրի ձիեր մէկ հարուածով բռնուեցան։

Սակայն մեծ կռիւ մը բացուեցաւ կրճին մէջ որսորդներուն և մնացած ջոկատին հետ։ Ձիերն այն նեղ միջոցին մէջ փակուած՝ կը ջանային անցք մը բանալ նորէն փախչելու համար։ Կը խրխնջային, կից կ'արձրկէին և կատաղութեամբ կը ջախջախէին ինչ բանի որ հասնէին։ Շատ որսորդներ իրենց ձիերէն վար ինկան և անոնցմէ կոխկըրտուեցան։ Բոլոր երիտասարդութեան եռանդեամբ, իրենցմէ մէկը ինչուան ձիոց խմբին մէջտեղը գացած էր, յանկարծակի իր ձին կից մը առաւ՝ որ առջևի որունդը կոտրեց չը հեծնելու չափ, և գետին տապալեցաւ վրայի ձիաւորին հետ։

Երիտասարդն կայծակի արագութեւ շուտ մը ոտք ելաւ, և մտածման պէս երազ՝ բռնելով առաջին հանդիպած ձիուն բաշը, ցատքեց անոր կռնակը և ծնկուղները սղմելով վրան կեցաւ։ Ան ատեն զարմանալի բան մը հանդիպեցաւ, չըլսուած կռիւ մը ձիուն և մարդուն մէջ։ Ազատասուն կենդանին կատաղեցաւ տեսնելով որ իր կռնակն անպատուեցաւ բեռ կրելով։ Կը ցատքըտէր, երկու ոտքի վրայ կ'ելար, կը զայրանար, կը խրխնջար, կից կը զարնէր։ Բայց ամեն բան անօգուտ էր, ձիաւորն հաստատ կը կենար։ Քանի որ կրճին մէջն էր՝ ձին նեղուած իր ընկերաց մէջ չը կըցաւ իր ուղածն ընել իր կրած բեռէն ազատելու համար։ Բայց հազիւ թէ դաշտին մէջ մտաւ՝ գլուխը վեր վերցուց, ետեւէ ետեւ շատ մը ցատքըտեց

և յանկարծօրէն սկսաւ շիտակ վազել այնպիսի երագութեամբ որ ձիաւորին շունչը կը բռնուէր։ Սակայն ասիկա քակեց իր վրճնոցը, և պատրաստեց խաղալու հանդէսին վերջի տեսիլը, որ կը սպառնար իրեն մահուամբը լմննալու։ Ձին կռուին կերպը փոխեց, շիտակ կը վազէր դէպ 'ի գետը, կարծես թէ աւելի ուղեւով խղդուելու ձիաւորին հետ քան թէ յաղթուելու։ Որսորդները կը դիտէին մեծ հետաքննութեամբ և վախով այս սարսափելի ընթացքին այլևայլ հանդէսները։ Երբոր յանկարծակի ձին դարձեալ կերպը փոխեց, և երկու ոտքի վրայ ելաւ՝ որպէս զի իր բեռովը կռնակի վրայ թապըլտըկի։ Որսորդները տաղնապի ձայնով մը կը պոռային։ Երիտասարդն ուժով մը ձիուն վիզը փաթթեցաւ՝ այն վայրկեանին որ պիտի տապալէր, և իր վրճնոցովը անհնարին ճարտարութեամբը ձիուն աչքերը դոցեց։ Ձին շուտ մը կուրացած, ինկաւ իր ոտքերուն վրայ՝ և այնպէս կեցաւ դողդոջալով։ Այն ատեն յաղթողն գետին իջաւ, երեսը ձիուն գլխուն մօտեցուց և քրթին ծակերէն փչեց, կամացուկ մը ճակատը քերելով։ Այս գործողութիւնս իբրեւ տասը վայրկեան մը տևեց։ ձին կը փչէր և կը խրխնջար առանց համարձակելու տեղէն շարժելու։ Մեկսիկացին նորէն ցատքեց անոր կռնակը, հանեց թաշկինակը անոր աչաց վրայէն։ ձին ապշած մնաց։ Նուաճուած էր։

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼ Ք

Անտոն Մուրադորի. — Մոտենայի դքսութեան վիլնեօլա ըսուած պզտիկ երկրին մէջ յամին 1680 բաւական բազմութեամբ աշակերտաց պզտիկ դպրոց մը կար։ Օր մը այն աշակերտներէն աւելի պատուահանին մօտ եղողներն՝ երրիմն երբեմն ոտք ելնալով պատուահանէն դուրս կընայէին։ այս բանս վար

ժապետին աչքին զարնելով, նշան կ'ընէ որ հանդարտ կենան: Բայց երկրորդ օրը դարձեալ տեսնալով որ նոյնը կը կրկնեն, անձամբ կ'ելլայ ու կամաց կամաց այն պատուհանին կը մօտենայ ու պզտիկ տղու մը գլուխ կը տեսնայ. դուրս կ'ելլայ ու կը գտնէ որ ութը կտամ ինը տարեկան հին զգեստներով և գրեթէ ցրտէն սառած տղայ մը հոն դուրս պատին կռթընած կեցեր է: Կըհարցընէ թէ ինչո՞ւ կը կենայ ամեն օր ցրտին այն պատուհանին տակ: Պարոն, կ'ըսէ տղան, իմ հայրս զիս դպրոց խաւրելու կարողութիւն չունի. բայց ես որ չատ կը փափաքիմ՝ քիչ մը բան սորվելու՝ հոս կու գամ՝ կը կենամ որ ձեր դասախօսութիւնները մոտիկ ընեմ: Եթէ ճշմարիտ է այդ ըսածդ, կ'ըսէ վարժապետը, շուտ ըսէ ինծի նայիմ այս առաւօտ

իմ աշակերտացս ինչ սորվեցուցի. տղան առանց ամենեւին չփոթելու իր լսած ամբողջ դասը կը կրկնէ: Երէկ ինչ բան կը բացատրէի, կ'ըսէ վարժապետը. — Այս՝ այն: Միւս օրը...

Կարճ ըսելով լսած դասերէն բան մը չէր մոռցած: Վարժապետը ապշած համբուրեց այն ազնիւ տղան ու իր դպրոցն առաւ: Այս պատանեակն իր քսան ու երկու տարուան հասակին՝ Միլանի մէջ պատմութեան վարժապետ էր, և իր երեկի երկասիրութեանցը համար՝ որոնցմով լուսաւորեց իր հայրենեաց պատմութիւնքը, հայր իտալական պատմութեան պատուանունն ընդունեցաւ: Այս պատանեակն էր Լոդովիկոս Անտոն Մուրադորի, որուն ծննդեան (1672) երկուհարիւրերորդ տարին է այս տարի:

ՄԱՐԻ ԵՒ ԱՐՏՈՅՏ

Գեղեցկաշուք հովտի մը մէջ
Ատրբացեալ հասկերու տակ,
Արտոյտն համեստ սիրուելէն վերջ,
Խընամէր իր սիրուն զաւակը:
Կըկըռացող Մարի խաթուն
Անյադ փորին պատճառաւ
Եկաւ հովտիս մէջ իջաւ.
Հանդիպելով մօրն այն սիրուն,
Որ բերանով խածած ճըճիք
Դարձեր կու գար իրեն բունիկ,
— « Երնեկ, ասաց, քեզ մարիկ,
« Հազար երնեկ, քեզ Արտոյտ,
« Որ քոյ սիրոյդ արգասիք
« Կը տաքցընես 'ի ծոցոյդ,
« Եւ անխըռով հանգստեամբ
« Կու տաս նոցա կեր ու ջամբ.